

Gençlerde Madde Kullanımının Önlenmesi (Korunma)

Doç. Dr. Devrim Akdemir

Ergenlikten genç erişkinliğe geçiş döneminde oldukça fazla miktarda biyolojik, psikolojik ve sosyal değişiklikler olmaktadır. Bu dönemde ergenler erişkin rollerini ve sorumluluklarını üstlenmelerini sağlayan beceriler geliştirme, anne babalarından ayrılma, psikolojik özerklik kazanma, akranları ile sosyal ilişkiler kurma, beden imgesi geliştirme ve kimlik duygusu kazanma gibi gelişimsel işlevleri başarmak durumundadır. Aynı zamanda ergenler artan merak ve keşfetme davranışları ile dünyayı tanımaya çalışmakta ve yeni deneyimler kazanmaktadır. Ergenlik dönemindeki özerklik çabaları bu keşfetme duygusu ile birlikte gençlerin birçok konuda kendi kararlarını verme girişimlerine neden olmaktadır. Bu dönemdeki beyin gelişimi de bilişsel karar verme, davranışları ketleme ve geleceğe ilişkin endişe duyma gibi bilişsel işlevlerin yetersiz kalmasına; ödüle duyarlılığın artmasına ve duygulara dayalı karar verme süreçlerinin daha yoğun olarak kullanılmasına katkıda bulunmaktadır. Tüm bu gelişimsel süreçlerin

farklı toplum kesimlerinin gereksinimlerinin de farklı olması ve önleme çalışmaları için sürdürülebilir kaynak oluşturulması gerekliliği bu zorluklar arasında sayılabilir. Bu zorlukların aşılabilmesi için ergenlerde madde kullanımını önleme çalışmalarının etkinliğini ve önemini gösteren daha fazla çalışmaya gereksinim duyulmakta ve hükümet yetkililerinin, profesyonellerin ve halkın bu konuda eğitilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Allen ML, Garcia-Huidobro D, Porta C, et al. Effective Parenting Interventions to Reduce Youth Substance Use: A Systematic Review. *Pediatrics*. 2016; 138(2): e20154425.
2. Benningfield MM, Riggs P, Stephan SH. The role of schools in substance use prevention and intervention. *Child Adolesc Psychiatric Clin N Am* 2015; 24: 291-303.
3. Harrop E, Catalano RF. Evidence-Based Prevention for Adolescent Substance Use. *Child Adolesc Psychiatric Clin N Am* 2016; 25: 387-410.
4. Kuntsche S, Kuntsche E. Parent-based interventions for preventing or reducing adolescent substance use-A systematic literature review. *Clinical Psychology Review* 2016; 45: 89-101.
5. LeNoue SR, PD Riggs. Substance abuse prevention. *Child Adolesc Psychiatric Clin N Am* 2016; 25: 297-305.
6. MacArthur GJ, Harrison S, Caldwell DM, Hickman M, Campbell R. Peer-led interventions to prevent tobacco, alcohol and/or drug use among young people aged 11–21 years: a systematic review and meta-analysis. *Addiction*; 111: 391-407.
7. Onrust SA, Otten R, Lammers J, Smit F. School-based programmes to reduce and prevent substance use in different age groups: What works for whom? Systematic review and meta-regression analysis. *Clinical Psychology Review* 2016; 44: 45-59.
8. Stockings E, Hall WD, Lynskey M, Morley KI, Reavley N, Strang J, Patton G, Degenhardt L. Substance use in young people. Prevention, early intervention, harm reduction, and treatment of substance use in young people. *Lancet Psychiatry* 2016; 3: 280-296.